

S₂ T₂ A₁ G₃ E₁

W₅ IJ₈ Z₄ E₁ R₂

STAGELOPEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING

PRAKTISCHE TIPS VOOR:

STUDENTEN | OPLEIDINGEN: STAGEBEGELEIDERS | BEDRIJVEN: BEGELEIDERS

Onderzoek:¹

Extra gemotiveerd

Veel studenten met een functiebeperking zijn extra gemotiveerd om goed werk te verrichten.

Succesvolle stages

92% van de studenten met een functiebeperking doorloopt hun stage succesvol, maar heeft daarvoor vaak een aantal aanpassingen nodig.

Meerderheid probleemloos

Bijna de helft van de studenten met een functiebeperking ondervindt geen problemen als gevolg van hun functiebeperking tijdens het stagelopen.

Lastig om te vertellen

De meeste studenten met een functiebeperking vinden het lastig om het stagebedrijf te vertellen over de functiebeperking,

Harde werkers

Begeleiders uit het stagebedrijf en onderwijsinstellingen valt op dat studenten met een functiebeperking (te) hard werken.

Meer tijd voor begeleiding

Zowel studenten met een functiebeperking, stagecoördinatoren als stagebedrijven geven aan meer tijd te willen voor begeleiding.

Meer informatie gewenst

Vanuit onderwijsinstellingen en stagebedrijven is behoefte aan meer informatie over functiebeperkingen.

¹ *Communiceren over Competenties. Stage-ervaringen van studenten in het hoger onderwijs met een functiebeperking* (september 2008). Een onderzoek naar stagebelemmeringen van studenten met een functiebeperking. Uitgevoerd door onderzoeksbureau AStri in samenwerking met handicap + studie, met subsidie van UWV.

T

2

I

1

P

3

S

2

V

4

O

1

O

1

R

2

S

2

T

2

U

4

D

2

E

1

N

1

T

2

E

1

N

1

ALGEMEEN:

- Stage lopen is een leerproces: van fouten leer je.
- Durf om hulp te vragen.
- Wees realistisch en houd je grenzen in de gaten.
- Wees creatief: vaak is met een kleine aanpassing al veel op te lossen.
- Wees zo concreet mogelijk bij het benoemen van (mogelijke) knelpunten.
- Weet wat je rechten zijn.
- Heb contact met lotgenoten, bijvoorbeeld via www.leefwijzer.nl (zie laatste pagina).

VÓÓR JE STAGE:

- Neem ruim van tevoren contact op met je stagebegeleider: minstens drie maanden vóór je je stage hebt gepland.
- Begin op tijd met regelen van dingen die belangrijk zijn om je stage te kunnen doen. Het aanvragen van speciale voorzieningen kan veel tijd kosten.
- Ken de stage-eisen en de vereiste competenties vanuit de opleiding. Kun je hieraan voldoen of heb je aanpassingen nodig?
- Ken de weg binnen je opleiding en weet bij wie je waarvoor terecht kunt: studentendecaan, examencommissie, stagebegeleider.
- Maak vooraf een lijstje met wat je wilt en kunt, waar mogelijke knelpunten liggen, welke oplossingen er zijn en wie voor deze oplossingen kan zorgen.
- Maak voor jezelf een inschatting hoeveel uur je denkt te kunnen gaan stagelopen en bespreek dit met anderen, bijvoorbeeld met je stagecoördinator, vriend(inn)en en familie.
- Heb je aanpassingen nodig? Maak duidelijke afspraken met je stagebedrijf en zet ze op papier, bijvoorbeeld in een stageovereenkomst.

VERTELLEN OVER JE FUNCTIEBEPERKING?

- Praten over je functiebeperking kan lastig zijn. Maak voor jezelf de afweging of je functiebeperking van invloed kan zijn op het doorlopen van je stage en/of deze mogelijk knelpunten oplevert.
- Heb je aanpassingen nodig, dan is het handig om voor je stage je functiebeperking aan te kaarten. Het is heel sterk om vooraf al zelf oplossingen voor de knelpunten te hebben bedacht. Zoek uit wie uit wie verantwoordelijk is voor de oplossing/aanpassing, bijvoorbeeld het stagebedrijf, de onderwijsinstelling, het UWV of jijzelf.
- Wees bij deze aanpassingen zo concreet mogelijk. Denk bij aanpassingen niet alleen aan materiële aanpassingen zoals een aangepaste stoel of pc. Maar ook aan immateriële zaken zoals het aantal uren per dag dat je kunt werken, een stille werkplek, structuur in je werk, extra begeleiding of coaching etc.
- Het is nooit te laat om te vertellen over je beperking! Als je tijdens je stage tegen iets aanloopt, bespreek dit dan met je begeleider. Je kunt het eventueel eerst met je stagecoördinator van je opleiding voorbespreken en alvast nadenken over mogelijke oplossingen.

TIJDENS JE STAGE

- Wees duidelijk naar direct leidinggevenden en collega's over wat je nodig hebt.
- Houd je grenzen in de gaten. Een keer overwerken is niet erg, maar voorkom dat dit chronisch wordt.
- Blijf niet in de problemen hangen, maar probeer zelf al een oplossing te bedenken en vraag advies bij je stagebegeleider, je opleiding of bij lotgenoten.
- Blijkt gaandeweg dat je tegen (andere) knelpunten aanloopt en iets nodig hebt? Bespreek dit dan met je begeleider op de stageplek en met je stagebegeleider van de opleiding.
- Trek tijdig aan de bel bij je stagebedrijf of stagebegeleider van je opleiding als je het gevoel hebt dat je stage niet loopt.
- Werkgevers waarderen het als je eerlijk bent over de problemen waar je tegenaan loopt.
- Bedrijven willen vaak ook graag weten wat ze voor jou kunnen betekenen tijdens het stagelopen, zodat ze hun aanpak op tijd kunnen bijstellen.

ALGEMEEN:

- Wees extra alert bij studenten met een beperking: zij kunnen problemen ondervinden bij het zoeken en uitvoeren van een stage.
- Stimuleer dat studenten met een beperking stage gaan lopen. Het is immers de eerste stap naar de arbeidsmarkt en een belangrijk leerproces.
- Houd er rekening mee dat studenten met een beperking meer begeleiding nodig kunnen hebben.

VÓÓR DE STAGE:

- Laat expliciet aan studenten zien dat de opleiding iets te bieden heeft aan studenten met een functiebeperking.
- Bespreek met de student of die vertraging heeft opgelopen of gebruikmaakt(e) van een speciale regeling, bijvoorbeeld extra studietijd of tentamentijd. Wat was de reden van vertraging of speciale regeling? Denkt de student de stage binnen de gestelde tijd te kunnen doen?
- Kijk samen met de student goed naar wat hij wil en kan. Matcht dit met de gevraagde/vereiste competenties?
- Denk samen na over mogelijke knelpunten bij de stage en zoek oplossingen hiervoor.
- Zoek uit wie verantwoordelijk is voor de oplossingen: het stagebedrijf, de onderwijsinstelling, de student of UWV.
- Wees creatief: voor veel problemen zijn kleine en makkelijke aanpassingen te bedenken en realiseren.
- Bespreek voors en tegens van het expliciet aankaarten van de functiebeperking tijdens het sollicitatieproces. Ga ook na wat een goed moment is om de beperking ter sprake te brengen en hoe.
- Maak gebruik van de expertise over studeren met een functiebeperking bij collega's binnen de onderwijsinstelling, bijvoorbeeld bij de studentendecaan en leden van de examencommissies. Soms zijn er al protocollen aanwezig voor studeren met een functiebeperking.
- Wees u ervan bewust dat in wet- en regelgeving al een en ander over stage is vastgelegd, bijvoorbeeld in OER, WHW, WGB. Voor meer informatie, zie achterin deze brochure.
- Zorg dat afspraken over aanpassingen duidelijk zijn vastgelegd, bijvoorbeeld in de stageovereenkomst.
- Een stageopdracht kan vaak op verschillende manieren worden volbracht. Informeer de student hierover.
- Een student is vaak onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheden die de school kan bieden. Benoem deze.
- Weet waar je als opleiding informatie kan vinden over studeren met een handicap. Kijk op www.handicap-studie.nl of de site van kenniscentrum Crossover (zie laatste pagina).

TIJDENS DE STAGE:

- Zorg voor goede begeleiding. Houd tijdens de stage contact met de student en met de begeleider van het stagebedrijf.
- Geef de studenten het vertrouwen dat zij hun problemen altijd kunnen aankaarten.
- Blijf tijdens de stage alert: ook dan kan een functiebeperking nog aan het licht komen.
- Waak er voor dat studenten tijdens de stage (langdurig) over hun grenzen heengaan.
- Maak extra uren vrij voor begeleiding.

		T ₂	I ₁	P ₃	S ₂	
V ₄	O ₁	O ₁	R ₂			
				B ₃		
				E ₁		
				D ₂		
				R ₂		
				IJ ₈		
				V ₄		
				E ₁		
				N ₁		

ALGEMEEN:

- Studenten met een functiebeperking kunnen prima stage lopen.
- Stage lopen is een leerproces.
- Niet iedere student met een functiebeperking heeft aanpassingen nodig.
- Wees creatief: een stageopdracht kan vaak op verschillende manieren worden volbracht.
- Studenten met een functiebeperking vinden het vaak lastig om hun functiebeperking ter sprake te brengen tijdens het sollicitatieproces.
- Ga binnen de organisatie na of er al een speciaal beleid is voor medewerkers met een functiebeperking. Maak er gebruik van.
- Er zijn diverse sites met informatie over stage en/of functiebeperking (zie laatste pagina).

VÓÓR DE STAGE:

- Leg afspraken over aanpassingen, duur, (in)materiële aanpassingen vast in het stagecontract of -overeenkomst.
- Check of uw veronderstellingen en verwachtingen over de functiebeperking wel kloppen.
- Denk mee met de student.
- Veel knelpunten zijn vaak snel en gemakkelijk op te lossen.

TIJDENS DE STAGE:

- Overleg regelmatig met de student en de onderwijsinstelling over het verloop van de stage.
- Wees eerlijk en laat geen zaken op zijn beloop.
- Focus op de stage, niet op de functiebeperking.
- Beoordeel de student op zijn kwaliteiten.
- Pas taken en werktijden aan op wat de student kan.
- Ruim tijd in voor (extra) gesprekken en begeleiding.
- Waak er voor dat de stagiair niet voortdurend over zijn grenzen gaat.
- Geef stagiairs met een functiebeperking evenveel vertrouwen als gezonde stagiairs.
- Denk niet voor de stagiair maar denk met hem mee.
- Wees, waar dat kan, flexibel.
- Vraag gedurende de stage een aantal keren of de begeleiding voor de stagiair voldoende is en of het bedrijf nog iets anders kan doen voor de stagiair. Dit geeft de stagiair vertrouwen om problemen aan te kaarten.

GEBRUIK JE NETWERK

Veel banen en stages vind je door middel van netwerken. Dit is niets meer dan optimaal gebruik maken van je contacten. Denk hierbij aan je familie, vrienden, studiegenoten, mensen van voetbalclub, sportvereniging of ex-collega's, bijvoorbeeld van een bijbaantje.

MAAK EEN OVERZICHT

Je bereidt je heel goed voor als je vooraf inzichtelijk krijgt of je tijdens je stage knelpunten als gevolg van je beperking tegen denkt te komen. Maak gebruik van onderstaande tabel.

1. Noteer eerst het knelpunt.
2. Benoem waarom je een knelpunt denkt tegen te komen.
3. Bedenk mogelijke oplossingen of aanpassingen.
4. Wie is hiervoor verantwoordelijk?

KNELPUNT	REDEN VAN HET KNELPUNT	OPLOSSING/ AANPASSING	WIE VERANTWOORDELIJK
Acht uur per dag werken is te veel.	Door mijn functiebeperking (MS) ben ik sneller moe. Vermoeidheid geeft een aanzienlijke terugslag in mijn ziektebeeld.	Beter haalbaar is om werkdagen van zes uur te maken.	Bespreken met: - bedrijf en - stagebegeleider opleiding - eventueel toestemming van examencommissie vragen.

KEN JEZELF

Waar ben je goed in? Wat zijn je kwaliteiten? Waar ligt je kracht? Zet dit op papier. Leg het lijstje voor aan vriend(innen), je ouders of anderen en check of het klopt.

Wees ook bewust van je minder sterke kanten. Bedenk hoe je deze kunt ombuigen in positieve eigenschappen.

VERTELLEN

Besluit je om tijdens het sollicitatiegesprek te vertellen over je functiebeperking? Bepaal dan vooraf hoe je dit wilt doen, wanneer en wat je wilt gaan vertellen. Zo voorkom je dat het hele gesprek over dit onderwerp gaat. Oefen dit gesprek hardop met anderen. In je hoofd klinkt het altijd makkelijker dan het daadwerkelijk is.

BELASTBAARHEID

Voor studenten met energie- en vermoeidheidsproblemen heeft handicap + studie de Pijn en Energie Problemen (PEP)-meter ontwikkeld. De PEP-meter geeft meer inzicht in je belastbaarheid. Plus vind je daar achtergrondinformatie en tips.

ONDERZOEKSRAPPORT

Het hele onderzoeksrapport *Communiceren over Competenties. Stage-ervaringen van studenten in het hoger onderwijs met een functiebeperking* is te downloaden op de site van handicap + studie www.handicap-studie.nl of van AStri www.astri.nl.

V
4

E
1

R
2

W
5

IJ
8

Z
4

I
1

N
1

G
3

E
1

N
1

E
1

N
1

L
3

I
1

N
1

K
3

S
2

WET- EN REGELGEVING RONDOM STAGE

handicap + studie-helppdesk

030 - 275 33 00

Elke werkdag tussen 9.00 - 12.30 uur

Msn: helpdeskhandicap-studie@live.nl

ADRESSEN

www.handicap-studie.nl handicap + studie, expertisecentrum voor onderwijs en handicap

Site gericht op het hoger onderwijs (hbo en wo). Met studietips, informatie over verschillende functiebeperkingen, relevante wet- en regelgeving en tips over stage en solliciteren.

www.onderwijsenhandicap.nl handicap + studie, expertisecentrum voor onderwijs en handicap

Onderwijsbrede informatie over naar schoolgaan en studeren met een functiebeperking. Vier websites: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs.

www.kcco.nl Crossover, kenniscentrum over jongeren, handicap en werk

Niet alleen informatie over werken met een handicap, ook wetenswaardigheden over verschillende functiebeperkingen.

www.stageplaza.nl Stageplaza

Met een uitgebreid aanbod van stageplaatsen, plus andere informatie over stage.

CNV-jongeren.

www.drives-netwerk.nl

Drive-Netwerk is een netwerk voor hoger opgeleide jongeren met een functiebeperking.

www.uwv.nl UWV

Voor informatie over voorzieningen en aanpassingen plus dé plek voor het aanvragen van voorzieningen en een Wajong.

www.wijzerwerken.nl Wijzer werken

Bemiddelt in het vinden van stageplekken en (betaald) werk.

www.maatjesplatform.nl Maatjesplatform

Een schakel tussen jongeren met een beperking en het bedrijfsleven. Het maatjesplatform biedt ondersteuning aan jongeren bij het vinden van werk en stage en bij het opdoen van werkervaring.

www.weldergroep.nl Welder, kenniscentrum

Welder -voorheen Breed Platform Verzekerden en Werk- is een landelijk, onafhankelijk kenniscentrum en richt zich op werk, uitkeringen en verzekeringen.

www.leefwijzer.nl

Leefwijzer is een website van, voor en door mensen met een handicap of chronische ziekte.

C
5

STAGEWIJZER IS EEN UITGAVE VAN handicap + studie

handicap + studie is het expertisecentrum voor studeren met een functiebeperking. handicap + studie stimuleert dat jongeren met een functiebeperking succesvol kunnen studeren in de opleiding van hun keuze in het hoger onderwijs.

telefoon: 030 – 275 33 00

e-mail: algemeen@handicap-studie.nl

O
1

L
3

handicap
studie +
expertise
centrum

O
1

Deze stagewijzer is tot stand gekomen met subsidie van UWV. De inhoud is gebaseerd op het onderzoeksrapport Communiceren over competenties. Stage-ervaringen van studenten met een functiebeperking in het hoger onderwijs, december 2008.

F
4

Het onderzoek is uitgevoerd door bureau *AStri* in samenwerking met handicap + studie.

februari 2009

O
1

GRAFISCH ONTWERP

twee PK, Utrecht, www.tweepk.nl

DRUK

Avant | GPC, Werkendam

N
1